

ELS PRESSUPOSTOS DE L'ESTAT

Els *pressupostos de l'Estat* són uns documents que elabora el govern i que recullen els ingressos i les despeses de l'Estat que es preveuen per l'any següent.

Les principals partides del pressupost de l'Estat són les següents:

INGRESSOS

- *Impostos*: Són pagaments obligatoris pels contribuents (empreses o famílies) i que no tenen contraprestació directa. N'hi ha de dos tipus:

- *Impostos directes*: Graven directament les rendes dels contribuents. Els dos més importants són l'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques (IRPF), que grava les rendes de les famílies (salaris, lloguers, dividends i interessos) i l'Impost de Societats o Impost sobre els Beneficis, que grava els beneficis de les empreses.

- *Impostos indirectes*: Graven el consum de béns o serveis. Els dos més importants són l'Impost sobre el Valor Afegit (IVA) i els Impostos Especials (que graven el consum de tabac, begudes alcohòliques i benzina).

- *Contribucions a la Seguretat Social*: Els treballadors i les empreses han de pagar aquestes contribucions per ajudar a finançar la Seguretat Social. Es paga més o menys segons el sector d'activitat en què es treballa (com més perillosa és la feina, més es paga per la Seguretat Social).

- *Taxes*: "Preus" posats per l'Estat que es paguen per utilitzar algun servei públic. D'aquesta manera, els usuaris dels serveis públics paguen una part del cost que representa cada servei públic. Per exemple, són taxes els preus dels transports públics (bitllets i targetes), les taxes pel servei de recollida d'escombraries o les taxes per a l'obtenció de títols acadèmics.

- *Venda de béns públics*: L'Estat pot vendre algunes propietats que té i així obtenir diners (són les privatitzacions).

- *Transferències rebudes*: Ajuts que es reben d'altres països o organismes supranacionals normalment per compensar les desigualtats econòmiques entre regions.

DESPESES

- *Despeses de personal*: Salaries dels funcionaris (treballadors contractats per l'Estat).
- *Despeses corrents de béns i serveis*: Tot el que l'Estat ha d'adquirir per oferir els béns i serveis públics, a part dels salaris dels seus treballadors.
- *Inversió pública*: Inversions que fa l'Estat principalment en infraestructures (obres públiques com ponts, carreteres, aeroports, etc.).
- *Transferències enviades*: Ajuts que dona l'Estat a les famílies (jubilacions, pensions, subsidis d'atur, baixes per malaltia, etc.) i a les empreses (subvencions).
- *Despeses financeres*: Pagaments que fa l'Estat en concepte d'interessos i devolucions de deutes que ha contret en períodes anteriors.

Altres conceptes:

Contribuent: Persona física (humana) o jurídica (empresa) que té l'obligació de pagar un impost.

Pressió fiscal: Quocient entre els impostos recaptats i la quantitat de producció del país, en percentatge ($\text{impostos/PIB} \times 100$).

Dèficit públic o dèficit pressupostari: Quan les despeses públiques són superiors als ingressos públics. Per tant, l'Estat ha gastat més del que ha rebut i s'ha d'endeutar per poder pagar tot el que s'ha compromès.

Equilibri pressupostari: Quan els ingressos cobreixen exactament les despeses. En aquest cas, l'Estat no ha de demanar diners extres i no cal que s'endeuti.

Superàvit públic o superàvit pressupostari: Quan els ingressos són superiors a les despeses. En aquest cas, l'Estat ha cobrat més que el que ha de pagar.

Impost progressiu/proporcional/regressiu: Qui més té, més/igual/menys proporció d'impostos ha de pagar. Per exemple, l'IRPF és progressiu i l'IVA té un efecte regressiu.